Мила пита: какво е "ядрена електроцентрала" и какво се е случило в Чернобил?

Новини | Пишат ни | на 17.06.2021 06:00 | от Зорница Христова

Защо говорим за това?

Защото на детските въпроси трябва да се отговаря.

Електричеството е изобретено сравнително скоро - преди по-малко от два века. То решило много от проблемите на човечеството - толкова много, че не можем да си представим живота без него.
Без хладилници, електрически печки, компютри, метро, телевизия, дори без електрически крушки!
С електричеството животът станал по-лесен.

Но... производството на електричество не е толкова лесно. И създава проблеми.

Има няколко начина да се произведе токът, който ни върши толкова работа.

Единият е да се горят въглища - и да се "улови" енергията на топлината.
Да, но... горенето на въглища замърсява природата. Освен това въглищата не са безкрайни! Те се намират под земята - и в един момент ще свършат.

Друг начин е да се използва силата на реките. Да се направят изкуствени водопади, които да завъртат огромни перки... малко като едновремешните воденици, но мнооого по-големи.

Да, но... за да се направят такива водопади, трябва да се промени естественото течение на реките. А това е лошо за рибите в тях, за животните по бреговете и т.н. Освен това невинаги е възможно.

Затова хората много се радвали, когато измислили трети начин - ядрени електроцентрали. Те са малко сложни за обяснение, но ще се опитаме да ти разкажем. За тях се използва една много особена енергия - тази, която се съдържа в малките частички, от които е изградено всичко в света.
Атомите.

Атомите са толкова мънички, че не можеш да ги видиш дори с микроскоп. Дори с най-мощния. И все пак дори те са съставени от още по-малки елементи. Някои са съставени просто, други - сложно. Тези, които са съставени най-сложно, могат да се разпаднат на по-прости. Това е логично - сложната голяма кула от кубчета рухва по-лесно от малката. И при рухването има шум, трополене, врява...
Отделя се енергия. МНОГО енергия.

Именно тази енергия от разпадането на СЛОЖНИЯ атом на по-прости части се използва в ядрените електроцентрали. Разбира се, хората трябва не само да намерят вещество с подходящи атоми, а и да им... помогнат да се разпаднат. И да контролират процеса, защото.... може да стане голям взрив!

Ядрената енергия е огромна. На същия принцип действат атомните и ядрените бомби. А те могат да унищожат цели градове. За разлика от другите бомби обаче ядрените бомби носят и друга опасност. При тях се отделят частици от атоми, които могат да разболеят хората - дори тези, които живеят в други градове и села. Дори в други държави, ако облакът отиде натам.

В ядрените електроцентрали обаче силата на атома се използва за добро, за мирни цели. И има хора, които следят това да става безопасно. Има много строги мерки и често се проверява дали всички ги спазват.

И все пак понякога стават аварии. Тази, за която ни питаш, се случи, докато сегашните майки и татковци бяха деца. В една такава ядрена електроцентрала стана авария. Да, точно за Чернобил говорим. Имаше огромен взрив. Но не това беше най-лошото. Част от замърсяването се издигна във въздуха под формата на радиоактивен облак. Хората от близкия град Припят бяха изселени, защото имаше опасност да се разболеят тежко. Но облакът не си стои на едно място в небето. Той премина границите на страната, в която се беше случило това (тя се казваше Съветски съюз, но за нея ще обясним отделно), и застраши и други страни, включително и България. Много хора у нас се притесняват и до днес как е повлияло това на здравето им.

Такива аварии стават обаче наистина рядко. От аварията в Чернобил са минали - чакай да сметна - 35 години. Преди 10 години имаше авария и в Япония, но тя се дължеше на природна катастрофа - земетресение и цунами. През това време много други ядрени електроцентрали, включително и българската в Козлодуй, са работили без проблем.

А днес хората търсят и нови, по-добри начини да произвеждат електрически ток.
Опитват се да използват енергията на вятъра.

Опитват се да използват енергията на слънцето - чрез соларните панели, които се виждат на много места и у нас.

Имат идея да използват енергията на океанските вълни...
А може би ти също някой ден ще имаш блестяща идея какъв нов и безопасен източник на енергия да намерим! Тогава всички ще ти бъдат много благодарни.

До този момент обаче е добра идея да не хабим електричеството за глупости, а само за нещата, които наистина ни трябват. Нали заради него се прави всичко това!

Отвън ядрените електроцентрали изглеждат така (тази е във Франция):

А това е изоставена въртележка в град Припят до Чернобил. Хората там са се преместили да живеят другаде, защото при аварията се отравя цялата природа и човек може да се разболее много тежко. Сега целият град е като призрак - изоставени са и жилищата, и болниците, и училищата... и парка с виенското колело и люлките.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/1442-mila-pita-kakvo-e-yadrena-elektrotsentrala-i-kakvo-se-e-sluchilo-v-chernobil

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени